

Luonnos Espoon kaupungin maahanmuutto- ja kotoutumisohjelmaksi

2026–2029

Työllisyys- ja kotoutumisjaosto 21.9.2026

Maahanmuutto- ja kotoutumisohjelma

- Konkretisoi Espoo-tarinan maahanmuuttoa ja kotoutumista koskevat tavoitteet
- Määrittää valtuustokauden painopisteet, tavoitteet ja mittarit
- Perustuu laajaan poikkihallinnolliseen ja sidosryhmäyhteistyöhön
- Vahvistaa kotoutumisen edistämistä koko kaupungin yhteisenä tehtävänä
- Tunnistaa rakenteellisia esteitä ja kohdentaa ratkaisuja niihin
- Tukee vaikuttavaa resurssien kohdentamista, seurantaa ja päätöksentekoa

Väestörakenne

Vuonna 2025 vieraskielisten espoolaisten määrä kasvoi 4059 henkilöllä ja vuoden 2025 lopussa Espoossa oli 84 225 vieraskielistä asukasta.

- Espoolaisista 25,9 % puhuu äidinkielenään muuta kuin suomea, ruotsia tai saamea.
- 2000-luvulla Espoon vieraskielisten asukkaiden määrä on kasvanut liki 76 000 henkilöllä eli yli kymmenkertaistunut. Vuonna 2025 Espoon väestönkasvusta 84,8 % tuli vieraskielisen väestön kasvusta.

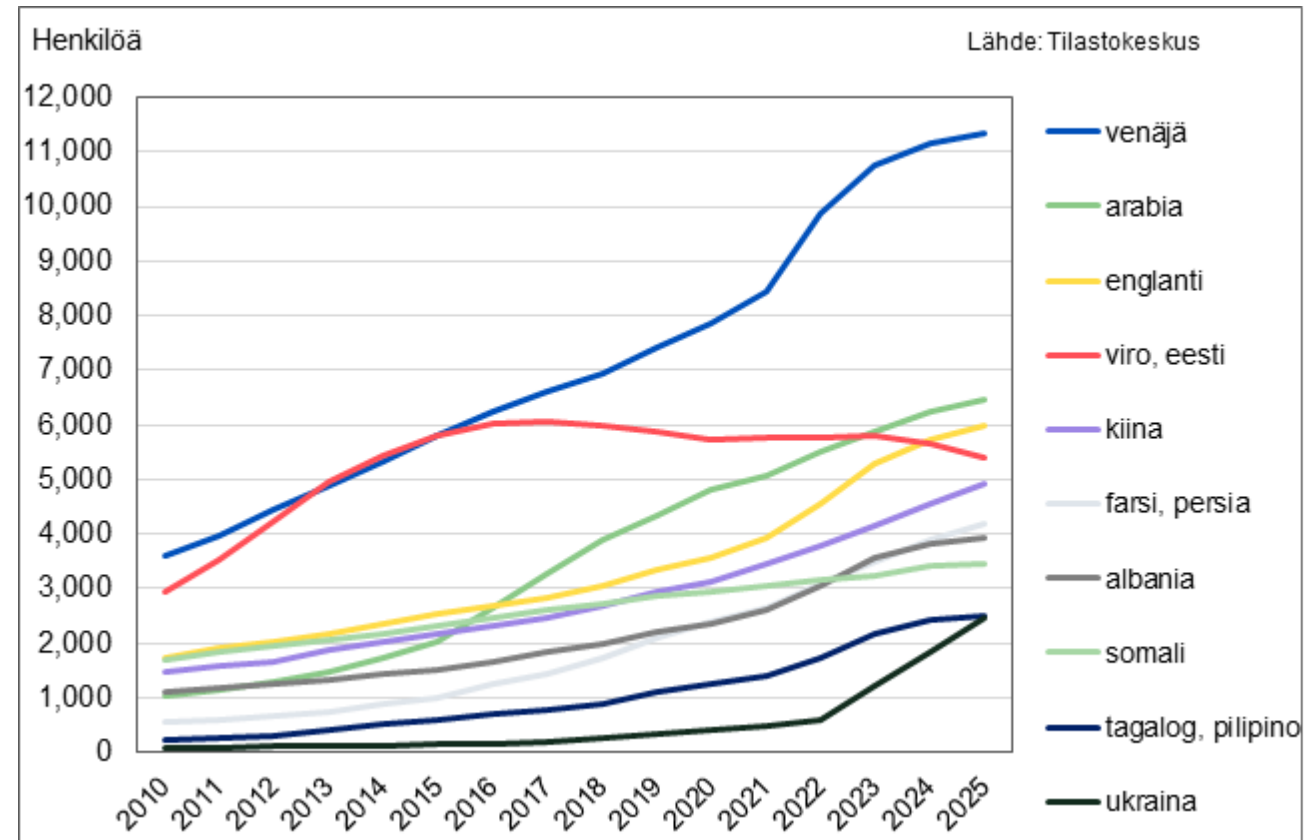
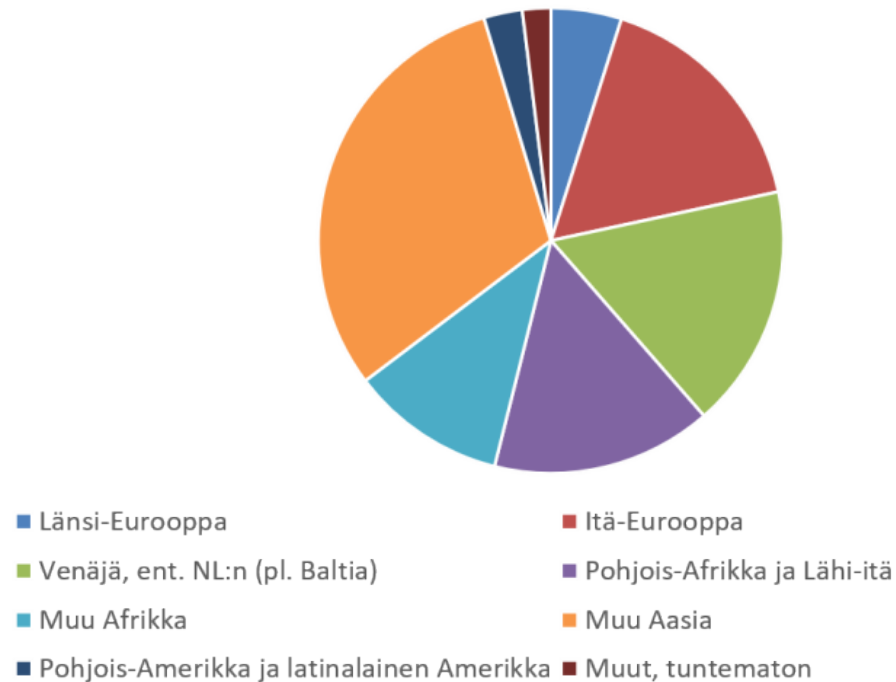
Vieraskielisen väestön osuus on Espoossa kuutoskaupungeista toiseksi suurin.

- Suomen vieraskielisistä asukkaista 13 % asuu Espoossa ja 48 % pääkaupunkiseudulla.
- Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen vieraskielisistä asukkaista 84 % on espoolaisia.

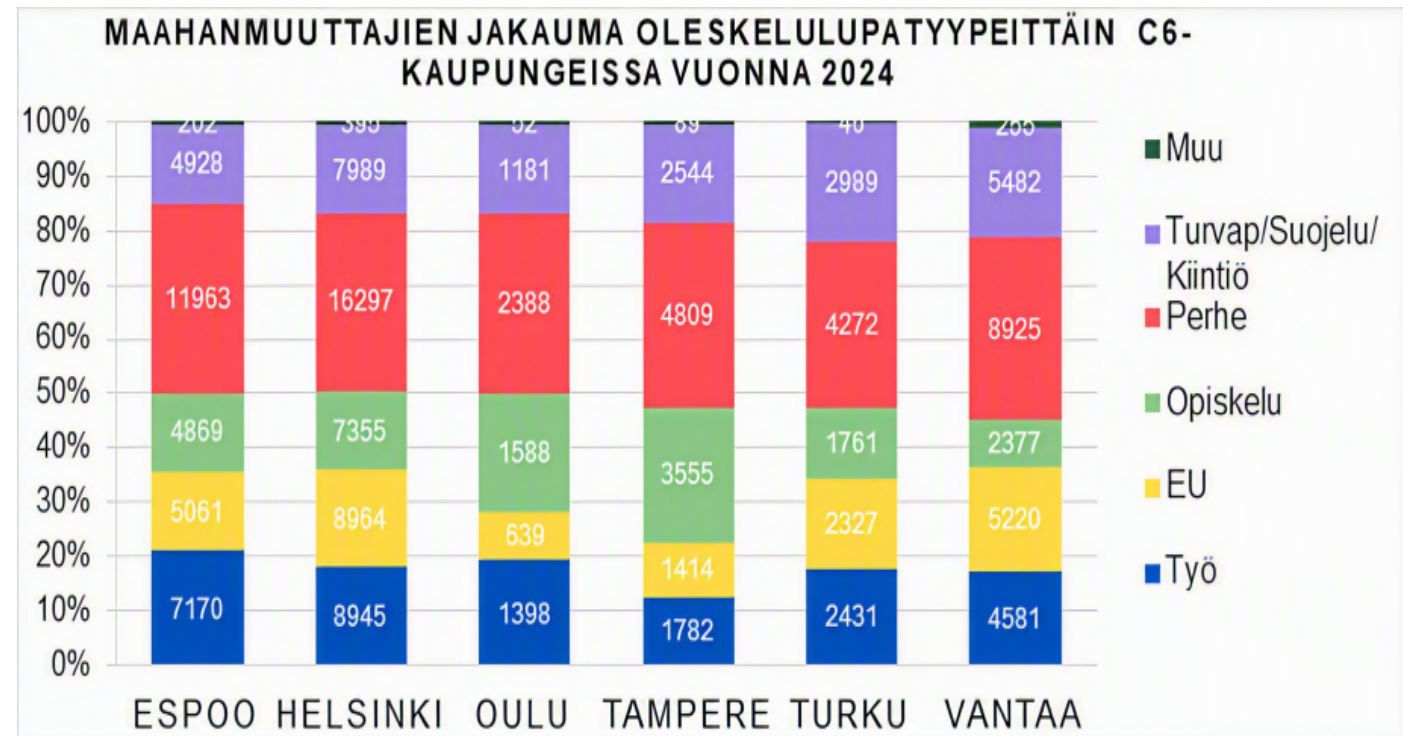
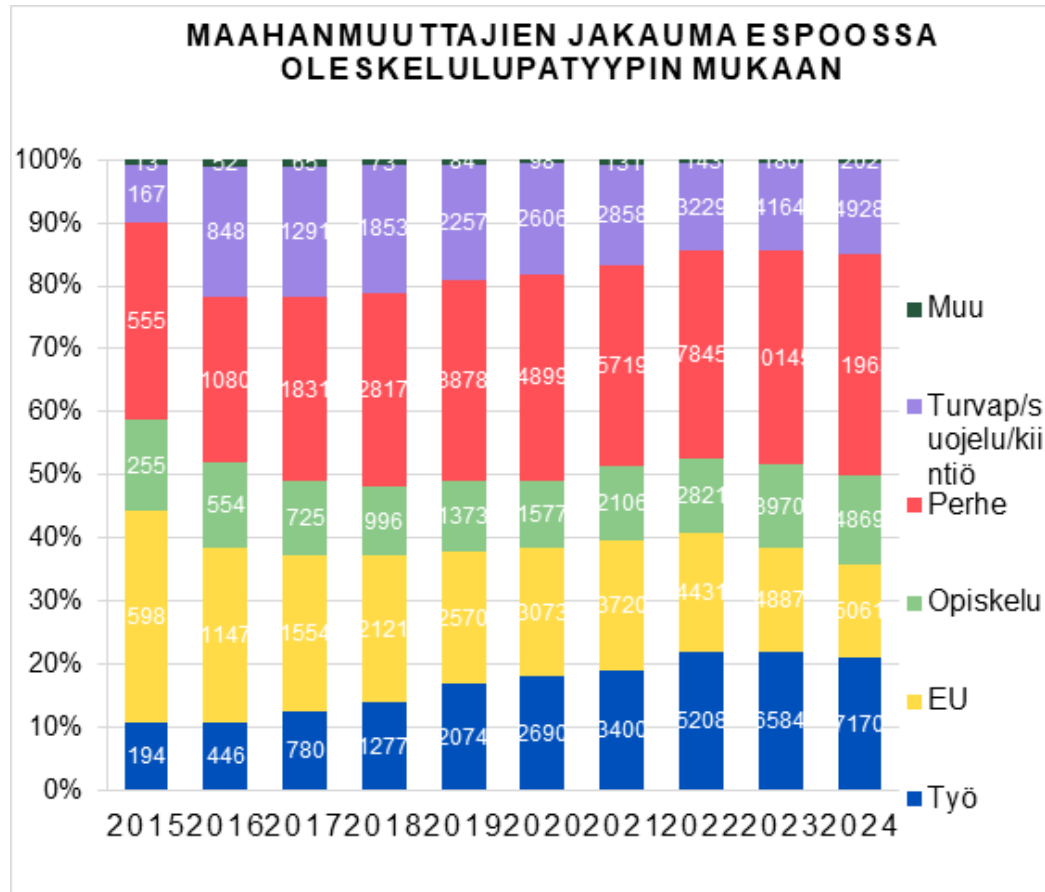
Vuoden 2024 lopussa Espoossa asuvista ulkomaalaistaustaisista 44 % oli asunut Suomessa alle 5 vuotta

- Vuoden 2025 lopussa Espoossa asuvista ulkomaalaista syntyperää olevista reilu neljä viidesosaa on syntynyt ulkomailla, ja vajaa viidesosa on syntynyt Suomessa.
- Vuoden 2025 lopussa Suomessa syntyneistä ulkomaalaistaustaisista henkilöistä 82 % oli alaikäisiä.

Espoon väestörakenne taustamaan ja kielen perusteella

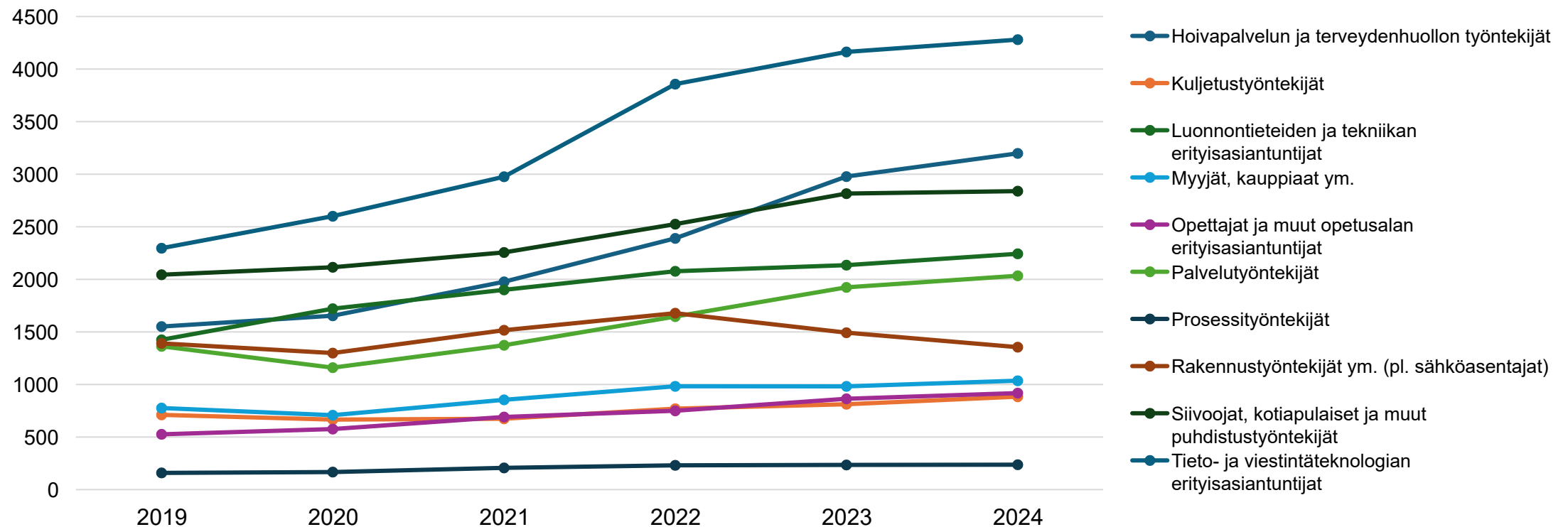

Maahanmuuton rakenteen muutos

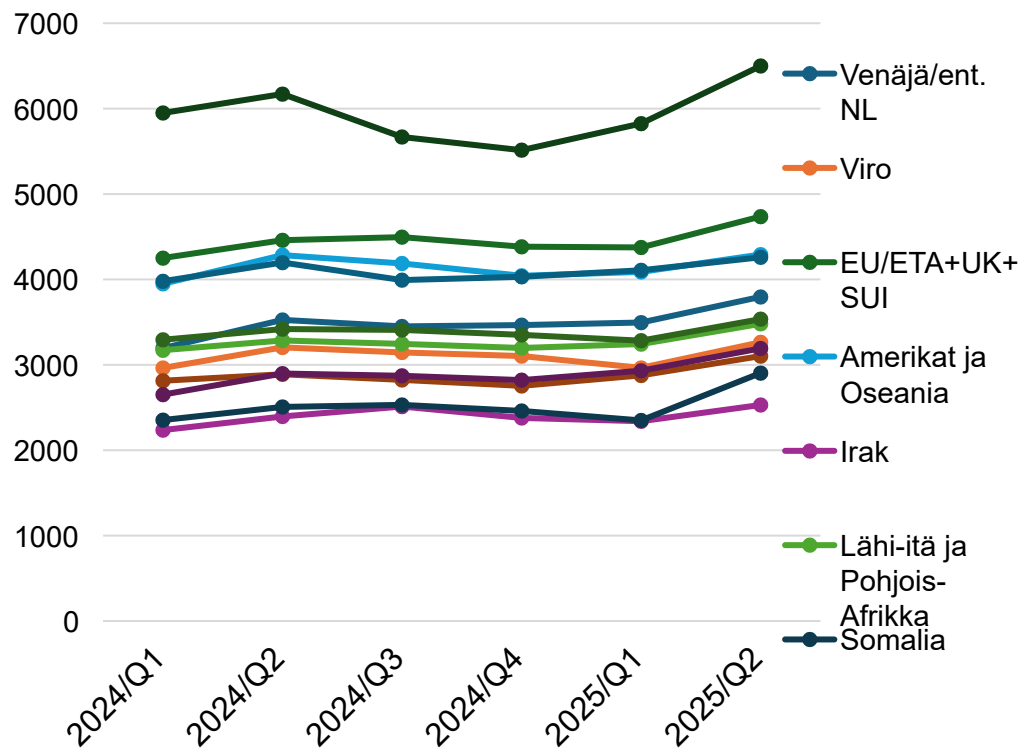

Palkkaa saaneiden maahanmuuttajien yleisimmät ammatit Espoossa 2-numerotason mukaan

MAAHANMUUTTAJIEN AMMATIT (ILMAN MUUT/TUNTEMATON-RYHMÄÄ)

Palkkaa saaneiden espoolaisten maahanmuuttajien mediaanipalkka syntymävaltion mukaan

- Ulkomailla syntyneiden ulkomaalaistaustaisten koulutustasosta ei ole saatavilla rekisteripohjaista tietoa.
- Luotettavana pidetyn MoniSuomi-tutkimuksen tulosten perusteella maahanmuuttajien koulutustaso on polarisoitunut.
- Pääkaupunkiseudulla Suomeen muuttaneiden koulutustaso oli korkein Espoossa, jossa 54 % oli tutkimuksen perusteella suorittanut korkea-asteen tutkinnon. Toisaalta korkeintaan perusasteen varaan jääneiden osuus pääkaupunkiseudulla oli noin viidennes.

Maahanmuuton merkitys Espoon työvoimalle ja verotuloille

Espoon tuleva työvoima, osaaminen ja veropohja ovat yhä vahvemmin riippuvaisia maahanmuutosta ja onnistuneesta kotoutumisesta.

- Ulkomaalaistaustaisten osuus Espoon työikäisestä väestöstä kasvoi 16,1 prosentista (2015) 31,4 prosenttiin (2025).
  - Vuonna 2040 vieraskielisten osuuden ennustetaan olevan 46 prosenttia työikäisestä väestöstä, ja työikäisen väestön kasvu perustuu lähes kokonaan vieraskieliseen väestöön.
- Ulkomaalaistaustaisten osuus työllisistä kasvoi 3 prosentista (2000) 23 prosenttiin (2024).
- Monilla toimialoilla maahanmuuttajien työpanos on jo kriittinen työvoiman saatavuudelle.
- Ulkomaalaistaustaisten maksamien kunnallisverojen osuus kasvoi 6,5 prosentista (2010) 16 prosenttiin (2024).
- Lasten ja nuorten kotoutumisen sekä koulutuspolkujen onnistuminen luo perustan tulevalle hyvinvoinnille, osaavan työvoiman saatavuudelle, työllisyydelle, osallisuudelle sekä Espoon pitkän aikavälin elinvoimalle ja veropohjalle.

Ohjelman keskeiset teemat

Maahanmuutto- ja kotoutumisohjelman tavoitteet ovat jaoteltavissa kolmeen laajempaan vaikuttavuustavoitteeseen:

1. Väestöryhmien välisten erojen kaventuminen

→ kaupungin tahtotila ja tavoitteet muun muassa oppimistulosten sekä työllisyyden erojen kaventamiseksi.

2. Elinvoiman vahvistuminen

→ tavoitteita kansainvälisten osaajien houkuttelemiseksi ja sitouttamiseksi kaupunkiin.

3. Sosiaalisen yhteenkuuluvuuden, hyvinvoinnin ja osallisuuden lujittuminen

→ kaupungin tavoitteita osallisuuden vahvistamiseksi sekä mm. kulttuurin, liikunnan ja järjestö- ja yhteisöyhteistyön hyödyntämiseksi kotoutumisen tukena.

Ohjelmassa on laajempia vaikuttavuusmittareita sekä tulos- ja tuotosmittareita.

Väestörakenteen muutos tekee kotoutumisen onnistumisesta kriittisen tekijän koko kaupungin menestykselle

- Ulkomaalaistaustaisen väestön osuus kasvaa Espoossa nopeasti, ja merkittävä osa tulevasta väestönkasvusta perustuu maahanmuuttoon.
- Yhä suurempi osa Espoon työvoimasta, oppilaista, opiskelijoista ja lapsiperheistä on ulkomaalaistaustaisia.
- Siksi väestöryhmien väliset erot eivät ole marginaalinen ilmiö, vaan ne vaikuttavat yhä enemmän koko kaupungin kehitykseen.
- Jos erot koulutuksessa, työllisyydessä, hyvinvoinnissa ja osallisuudessa kasvavat, myös kaupungin eriytyminen, palvelupaineet ja osaajapula kasvavat.
- Jos erojen kaventamisessa onnistutaan, Espoolla on käytössään koko väestön osaaminen, työpanos ja potentiaali.

Kotoutuminen investointina Espoon tulevaisuuteen

- Korkeampi työllisyys ja parempi osaavan työvoiman saatavuus.
- Paremmat oppimistulokset ja laajempi mahdollisuuksien horisontti lapsille ja nuorille → tulevaisuuden osaava työvoima.
- Vahvempi yhteiskunnallinen luottamus ja turvallisuuden kokemus.
- Pienempi alueellinen ja väestöryhmien välinen eriytyminen.
- Kaupungin vahvempi kilpailukyky ja taloudellinen kestävyys.

Suhde kaupungin muuhun ohjelmatyöhön

Valtuustokaudella maahanmuutto- ja kotoutumisohjelman kanssa osin samoja tavoitteita edistetaan muissa suunnitelmissa, ohjelmissa, poikkihallinnollisissa kehitysohjelmissa ja kärkiohjelmissa, joita ovat ainakin:

- hyvinvointisuunnitelma
- tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma
- Yhteisöllinen Espoo -poikkihallinnollinen kehitysohjelma
- Lukutaito kuntoon -kärkiohjelma
- Tasapainoisesti kasvava Espoo -kärkiohjelma
- Nuorten työllistymisen edistäminen -kärkiohjelma
- elinkeinostrategia
- työllisyysstrategia
- turvallisuusohjelma

Kehitämme ruotsinkielistä kotoutumispolkua

Ruotsinkielinen kotoutuminen

Tavoitteet	Tavoitten taso	Mittarit	Mittarin taso	Lähtöarvo
Ruotsin kielellä kotoutuvien määrä kasvaa	Tulos	- Ruotsin kielellä kotoutuvien aikuisten lukumäärä <i>kasvaa, 2025-2029</i> 'Vieraskielisten lasten lukumäärä ruotsinkielisessä perusopetuksessa olevien vieraskielisten lasten määrä suhteessa kaikkiin perusopetuksessa oleviin lapsiin <i>kasvaa 2025-2029</i>	- Tulos - Tulos	- Lähtöarvo/ 2026 ensimmäinen lähtöarvo 1% 2025 kaikkista vieraskielisistä oppilaista

Väestöryhmien välisten erojen kaventaminen Espoon kestävä tulevaisuuden edellytyksenä

**Espoossa jokainen
lapsi ja nuori voi onnistua
ja yltää parhaimpaansa**

Opinpolku kantaa ja lukutaito vahvistuu

Tavoite	Tavoitteen taso	Mittari	Mittarin taso	Lähtöarvo
Oppimistulosten erot vieraskielisten ja kotimaankielisten oppilaiden välillä kaventuvat.	Vaikutus	DigiLukiseulan tulokset: lukusujuvuus: keskitasoisesti tai sitä sujuvammin lukevien oppilaiden lukusujuvuus osuus (%) jaoteltuna: • Suomalaistaustaisiin • ulkomailta syntyneisiin vieraskielisiin • sekä Suomessa syntyneisiin vieraskielisiin. --> Erot kaventuvat	Vaikutus	

Nostamme ulkomaalaistaustaisten lasten osallistumisastetta varhaiskasvatuksessa

Tavoite	Tavoitteentaso	Mittari	Mittaritaso	Lähtöarvo
Suomen-/ja ruotsinkielisten ja vieraskielisten 1 - 6-vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksen osallistumisasteen ero kaventuu valtuustokaudella.	Vaikutus/Ilmiö	Osallistumisaste varhaiskasvatukseen äidinkielen (suomi, ruotsi, muu) mukaan jaoteltuna. Seurattavat ikäryhmät: 1- 6-vuotiaat ikävuosittain ja yhteensä. --> Ero kaventuu valtuustokaudella.	Vaikutusmittari	2025 Osallistumisaste Yht. 84,1 %. - Suomenkiel. ikäryhmittäin: 1 v. 46,4 %, 2 v. 89,4 %, 3 v. 97,6 %, 4 v. 96,5 %, 5 v. 98,7 %, 6 v. 95,2 %. Suomi yht. 87,0% - Muut kielet ikäryhmittäin: 1 v. 36,5 %, 2 v. 73,0 %, 3 v. 87,0%, 4 v. 91,6 %, 5 v. 89,5 %, 6 v. 88,8 %. Muut kielet yht. 78,4 %. Ruotsinkielinen varhaiskasvatus: Muut kielet 1-5 v. yht. 85,4 %, 3-5-vuotiaat 96,7 %, 1-2-vuotiaat 67,4 %

Yhä useampi Suomessa syntynyt vieraskielinen lapsi osallistuu S1-opetukseen

Tavoite	Tavoitteen taso	Mittari	Mittarin taso	Lähtöarvo
Suomi toisena kielenä (S2) -opetuksessa olevien Suomessa syntyneiden vieraskielisten osuus puolittuu valtuustokauden aikana vuoden 2024 tasosta (84%).	Vaikutus	1. Suomessa syntyneiden vieraskielisten S2-opetuksessa olevien oppilaiden määrä prosentteina. 2. 2026 koulun aloittaneiden seuranta kerran vuodessa, kuinka moni on S1- ja kuinka moni S2-opetuksessa (valtuustokauden muutos) <i>--> Vieraskielisten osuus puolittuu</i>	1. Vaikutus 2. Tulos	1. 2024 Lähtöarvo: 84% Tavoitearvo 2026: 67% ja 2029: 42% 2. 2026

Yhdenvertaiset koulutusmahdollisuudet toisella asteella (1½)

Tavoite	Tavoitteen taso	Mittari	Mittarin taso	Lähtöarvo
Vieraskielisten aloittavien lukiolaisten osuus kasvaa vuosittain suhteessa heidän määräänsä perusopetuksen päättäviin Espoossa.	Tulos	Vieraskielisten aloittavien lukiolaisten osuus suhteessa heidän määräänsä perusopetuksen päättäviin vuosittain. --> <i>osuus kasvaa</i>	Tulos	Lähtötaso 2025: 45,3 %. Lähtötaso kotimaankieliset: 76,9 %.
Taustaltaan vieraskielisten opiskelijoiden lukio-opinnot johtavat valmistumiseen ja antavat hyvät lähtökohdat jatko-opintoihin.	Vaikutus	Vieraskielisten opintonsa negatiivisista syistä keskeyttäneiden opiskelijoiden osuus kaikista vieraskielisistä opiskelijoista ei kasva. --> <i>osuus kaikista vieraskielisistä opiskelijoista ei kasva.</i>	Vaikutus	Lähtötaso 2024: Lukion keskeyttäneitä vieraskielisiä 18-19 v. 5,8 %
Vieraskielisten osuus 19-20-vuotiaista Espoon lukioista valmistuneista suhteessa ikäryhmän vieraskielisten osuuteen väestöstä kasvaa.	Vaikutus	Vieraskielisten osuus 19-20-vuotiaista Espoon lukioista valmistuneista suhteessa ikäryhmän vieraskielisten osuuteen väestöstä. --> <i>osuus väestöstä kasvaa.</i>	Vaikutus	Lähtötaso 2024: vieraskielisten osuus 18-19-vuotiaista lukiosta valmistuneista 10,5 %.

Yhdenvertaiset koulutusmahdollisuudet toisella asteella (2/2)

Tavoite	Tavoitteen taso	Mittari	Mittarin taso	Lähtöarvo
Ammatillisesta perustutkintokoulutuksesta valmistutaan.	Vaikutus	Vieraskielisten osuus 19-20-vuotiaista Omnian ammatillisesta perustutkintokoulutuksesta valmistuneista on sama kuin kotimaankielisillä. <i>* Laskenta: 2021 aloittaneet vuonna -04 ja -05 syntynyt, valmistunut 31.12.2024 mennessä. Tieto suhteessa ikäluokkaan.</i>	Vaikutus	Lähtötaso 2024: • Äidinkieli kotimainen 61,19% • Äidinkieli muu kuin kotimainen 50,00%
Negatiivisen keskeyttämisen osuus eri kieliryhmissä pienenee suhteessa eri kielisten opiskelijoiden määriin.	Vaikutus	Suomen- ruotsin- ja vieraskielisten negatiivisen keskeyttämisen osuus suhteessa suomen- ja ruotsin- ja vieraskielisten opiskelijoiden määrään Omnian ammatillisessa perustutkinto-opinnoissa ja aikuislukiossa vähenee. <i>*Negatiivinen keskeyttäminen= Ei jatka Omniassa.</i>	Vaikutu	Lähtötaso: Aikuislukio 2024: tutkinto-opiskelijoiden negatiiviset erot suhteessa opiskelijavirtaumaan, • äidinkieli kotimainen 16,76% (opiskelijamäärä 513) • äidinkieli muu 17,28% (opiskelijamäärä 191) Ammatillinen 2024 • Äidinkieli kotimainen 12,55% (opiskelijavirtauma 7544) • äidinkieli muu 12,27% (opiskelijavirtauma 5222)

Nuorten ja nuorten aikuisten monialaiset palvelut sillanrakentajina

Tavoite	Tavoitteen taso	Mittari	Mittarin taso	Lähtöarvo
Vieraskielisten osuus kasvaa Ohjaamotalon palveluissa, erityisesti etsivä nuorisotyö, Vamos Espoo ja Omnian nuorten työpajat.	Tulos	Vieraskielisten osuuden kehittyminen Ohjaamotalon eri palveluissa, erityisesti etsivä nuorisotyö, Vamos Espoo, Omnian nuorten työpajat.(yhteen laskettu osuus) - Etsivä nuorisotyö - Omnian nuorten työpajat - Vamos Espoo --> <i>Osuus kasvaa</i>	Tulos	Vieraskielisten osuus (yhteen laskettu osuus) - Etsivä nuorisotyö 2024 15 %, v. 2025 14 % - Omnian nuorten työpajat 2024: 23 %, 2025: 28 % - Vamos Espoo 2024: 19 %, 2025: 30 % - Yhteinen lähtöarvo: 2024 : 17%, 2025: 17%

Erot työllisyydessä kapenevat

Erot työllisyydessä kapenevat

Tavoite	Tavoitteen taso	Mittari	Mittarin taso	Lähtöarvot
Ulkomaalaistaustaisten ja suomalaistaustaisten työttömyysasteiden ero kapenee siten, että se on korkeintaan 1,5-kertainen.	Vaikutus	Työttömyysasteiden ero syntyperän mukaan: kaikki (18-64v)	Vaikutus	3/2026 Ulkomaalaistaustaiset 23,7 % Suomalaistaustaiset 8,3 % ->2,9-kertainen
Ulkomaalaistaustaisten espoolaisten työllisyysaste lähenee suomalaistaustaisten työllisyysastetta	Vaikutus	Työllisyysaste syntyperän mukaan	Vaikutus	6/2025 Ulkomaalaistaustaiset 52,8 % Suomalaistaustaiset 77,2 %
Alle 30-vuotiaiden ulkomaalaistaustaisten ja suomalaistaustaisten työttömyysasteiden ero kapenee.	Vaikutus	Työttömyysasteiden ero syntyperän mukaan 18-29-vuotiaat	Vaikutus	3/2026 Ulkomaalaistaustaiset 26,6 % Suomalaistaustaiset 10,4 % ->2,6-kertainen

Vaikuttavat työllisyyspalvelut

Tavoite	Tavoitteen taso	Mittari	Mittarin taso	Lähtöarvot
Osaamiskeskuspalvelut tukevat työllistymistä merkittävästi ja niistä työllistyy valtuustokaudella vähintään 1 700 henkilöä	Tulos	Osaamiskeskuspalveluiden kautta työllistyneiden lukumäärä (1700, valtuustokaudella) (jaottelulla yksityinen ja julkinen sektori sekä naisten osuus työllistyneistä)	Tulos	2025 2022-2025 1353 työllistynyttä Yksityinen 70,9 % Julkinen 29,1 % Naisten osuus työllistyneistä 49,7 %
Kotoutumiskoulutuksessa opitaan tehokkaasti suomen/ruotsin kieli.	Vaikutus	Tavoitekielitaitotason saavuttaneiden henkilöiden osuus koulutuspoluittain sekä tieto kunkin koulutuspolun opiskelijamäärästä. - Vähintään 26 % hitaan polun opiskelijoista saavuttaa tason B.1.1 - Vähintään 59 % perustason polun opiskelijoista saavuttaa tason B1.1 - Vähintään 67 % korkeakoulutettujen polun opiskelijoista saavuttaa tason B.1.2	Vaikutus	Vuonna 2025 - Hidas polku 20 % - Perustaso 53 % - Korkeakoulutettujen polku 60 %
Kotoutumiskoulutuksista siirrytään sujuvasti eteenpäin.	Vaikutus	Statuksella työtön olevien henkilöiden osuus kotoutumiskoulutuksen 6 kk aiemmin päättäneistä --> <i>osuus pienenee</i>	Vaikutus	Lähtöarvo 8/2026 6 kk 30 %

Kiinnitämme erityistä huomiota maahanmuuttajanaisten työllistymiseen

Tavoite	Tavoitteen taso	Mittari	Mittarin taso	Lähtöarvot
Ulkomaalaistaustaisten naisten työllisyysaste Espoossa lähenee ulkomaalaistaustaisten miesten työllisyysastetta.	Vaikutus	1. Ulkomaalaistaustaisten naisten ja miesten työllisyysasteen ero kapenee ja kumpikin nousee. 2. Kotivanhempien S2-kursseille osallistuneiden naisten lukumäärä <i>kasvaa</i>.	1. Vaikutus 2. Tulos	1. 9/2025 60,6 % miehet, 50,4 % naiset 2. 240 vuonna 2025
Naisten osuus osaamiskeskuspalveluista työllistyneistä kasvaa	Vaikutus	Osaamiskeskuspalveluista työllistyneet sukupuolen mukaan	Vaikutus	2025 Miehet : 164 (Koske 103 ja OSKE 61) Naiset: 144 (Koske 90 ja OSKE 54) Naisten osuus = 46.7%

Maahanmuutto Espoon elinvoiman vahvistajana

Kansainvälisiä osaaajia houkutteleva Espoo

Kansainvälisiä osaajia houkutteleva Espoo

Tavoite	Tavoitteen taso	Mittarit	Mittarin taso	Lähtöarvo 2024
1. Espoon innovaatioekosysteemi ja yritys yhteisö vetää puoleensa ulkomaisia start-up- ja muita yrittäjiä. 2. Kansainväliset osaajat vastaavat yritysten osaajatarpeisiin ja tukevat yritysten kasvua ja heidän määränsä kasvua.	1. Vaikutus 2. Vaikutus	1. A. Start-up-yrittäjän ja B. yrittäjän oleskeluluvilla ulkomailta Espooseen muuttavien henkilöiden määrä kasvaa Vertailu muihin C6-kaupunkeihin. 2025-2029 2. Erityisasiantuntijan oleskeluluvalla ulkomailta Espooseen muuttavien henkilöiden määrä kasvaa. Vertailu muihin C6-kaupunkeihin. 2025-2029	1. Vaikutus 2. Vaikutus	1. A. Start-up yrittäjän oleskelulupa: • Espoo 216 • Helsinki 233 • Oulu 7 • Tampere 30 • Turku 5 • Vantaa 77 • Yhteensä 568 B. Yrittäjän oleskelulupa • Espoo : 80 • Helsinki 126 • Oulu 10 • Tampere 17 • Turku 19 • Vantaa 79 • Kaikki yhteensä 331 2. Erityisasiantuntijoiden oleskeluluvalla ulkomailta Espooseen muuttavien henkilöiden määrä kasvaa ja vertailu C6-kaupunkeihin

Vetovoimaa rakennetaan kumppanuuksilla

Tavoite	Tavoitteen taso	Mittarit	Mittarin taso	Lähtöarvo
Espoon työnantajat rekrytoivat kansainvälisiä asiantuntijoita ja hyödyntävät palveluja, jotka tukevat kansainvälistä työvoiman saatavuutta.	Vaikutus	Kansainvälisten rekrytointipalveluiden piiriin tulleiden yritysten lukumäärä kasvaa vuosittain	Tulos	Ei saatavilla

Puolisoiden urapolut vahvistavat Espoon pitovoimaa

Tavoite	Tavoitteen taso	Mittarit	Mittarin taso	Lähtöarvo
1. Kansainväliset osaajat ja heidän puolisonsa työllistyvät osaamistaan vastaaviin tehtäviin ja vahvistavat yritysten ja kaupungin elinvoimaa pitkällä aikavälillä. 2. Kansainvälisten osaajien arki Espoossa sujuu koko perheen näkökulmasta.	1. Vaikutus 2. Vaikutus	1. Ammattiluokkiin johtajat, erityisasiantuntijat ja asiantuntijat kuuluvien työllisten ulkomaalaisten määrän kehitys (<i>kasvaa</i>) Vertailu muihin C6-kaupunkeihin ja koko maahan. 2. A. Espoossa asuvien maahanmuuttajien palkka- ja yrittäjätulojen mediaani: % koko maan ei-maahanmuuttajien tulomediaanista B. Espoossa asuvien maahanmuuttajien palkka- ja yrittäjätulojen mediaani: % Espoon muun väestön tulomediaanista C. Espoossa asuvien maahanmuuttajien palkka- ja yrittäjätulojen mediaani: % koko maan maahanmuuttajien tulomediaanista 3. TalentHubin palveluihin osallistuvien henkilöiden asiakastyytyväisyys NPS > 40 (vuosittain)	1. Vaikutus 2. Vaikutus 3. Tulos	1. Lähtöarvo 2023 Espoo: 13676 Helsinki : 19379 Vantaa 5814 Tampere 3839 Turku 2881 Oulu 2430 Muu Suomi 19864 Koko Suomi 67 883 2. A. 93 % B. 75 % C. 116 % 3. Lähtöarvo 2025 NPS 68

Sosiaalisten yhteenkuluvuuden, hyvinvoinnin ja osallisuuden lujittuminen

Osallisuus, yhdenvertaisuus ja aktiivinen kansalaisuus

Osallisuus ja vaikuttaminen

Osallisuus ja vaikuttaminen

Tavoite	Tavoitteen taso	Mittarit	Mittarin taso	Lähtöarvo
Vieraskielisten espoolaisten luottamus kaupunkia kohtaan ja osallisuus vahvistuvat	Vaikutus	1. Erittäin heikkoa osallisuutta kokevien maahanmuuttajien osuus pienenee ja ero kotimaankielisiin vastaajiin kaventuu (osallisuus ja hyvinvointikysely) Vieraskielisten vastaajien tulokset Osallisuus-ja hyvinvointitutkimuksessa. Vertailu edellisvuoteen sekä kotimaankielisten vastaajien tuloksiin.	Vaikutus	1. 2026: Erittäin heikkoa osallisuutta koki 8,3% vastaajista. Erittäin heikkoa osallisuutta esiintyi vieraskielisten keskuudessa lähes kaksi kertaa enemmän (11,9%, n=335) kuin kotimaankielisten (6,5%, n=707)

Yhdenvertaisuus, hyvät väestösuhteet ja turvallisuus

Tavoite	Tavoitteen taso	Mittarit	Mittarin taso	Lähtöarvo
Rasismin kokeminen vähenee	Vaikutus	Rasismia julkisella paikalla asuinalueellaan kohtanneet vastaajien osuus pienenee (kuntapalvelututkimus)Vieraskielisten vastaajien vastausprosentti Kuntapalvelut Vertailu edellisvuoteen.	Vaikutus	2025: 19%

Lasten ja nuorten hyvinvointi ja osallisuus 1/2

Tavoite	Tavoitteen taso	Mittari	Mittarin taso	Lähtötaso
Vieraskieliset lapset ja nuoret voivat yhtä hyvin kuin suomen- ja ruotsinkieliset. Kokemukset kiusaamisesta ja yksinäisyydestä vähenevät	Vaikutus	Oppilaiskysely --> Oppilaan ilmoittama kotikieli. --> Tarkastelu 4.-9.-luokkalaisista. 1. Kiusaaminen: Oppilaiden osuus, jotka vastaavat "täysin samaa mieltä" väittämään "Minua ei kiusata koulussa" kasvaa 2. Osallisuus: Oppilaskyselyn kohta 13 osallisuus ja vaikuttaminen: "Minulla on mahdollisuus vaikuttaa kouluni toiminnan kehittämiseen. " • Suomea kotona puhuvien keskiarvo • Muita kieliä puhuvilla • En osa sanoa suomea molemmissa ryhmissä 3. Yksinäisyys Kuuluu joukkoon oppilaiskysely --> <i>osuus kasvaa</i>	A. Vaikutus B1. Tulos	2025 Oppilaskyselyn mittari 1. Kiusaaminen: 'Minua ei kiusata koulussa 'täysin samaa mieltä' vastanneiden osuus 25–26 lukuvuoden oppilaskyselyssä %-osuudet olivat 66 % suomenkielisillä ja 53 % vieraskielisillä. 2. Osallisuus: --> Lähtötaso: suomea kotona puhuvien keskiarvo on 2,81 (asteikko 1–4) ja muita kieliä puhuvilla 3,12, "En osaa sanoa" vastanneita on molemmissa ryhmissä noin 17 %. 3. Yksinäisyys

Lasten ja nuorten hyvinvointi ja osallisuus 2/2

Tavoite	Tavoitteen taso	Mittari	Mittarin taso	Lähtöarvo
Taustasta riippumatta jokainen lukion opiskelija kokee olonsa kunnioitetuksi ja yhdenvertaisesti kohdelluksi lukiossa.	Vaikutus	PKS-lukiokysely: A. "Olen joutunut lukiossani epäasiallisen käytöksen kohteeksi" --> <i>vähenee</i> B. "En kertaakaan" olevien osuus vieraskielisistä opiskelijoista. --> <i>kasvaa</i>	Vaikutus	A. Lähtötaso 2025 "Olen joutunut lukiossani epäasiallisen käytöksen kohteeksi" • 82,3 % (sis. suomi, ruotsi, romani, saamen kielet ja viittomakieli) • 80,3 % (muu äidinkieli)

Kieliryhmien elämänpiirien eriytynisyys

Kieliryhmien elämänpiirien eriytyneisyys

Tavoite	Tavoitten taso	Mittari	Mittarin taso	Lähtöarvo
Kieliryhmien elämänpiirien eriytyneisyys vähenee kaikkien kaupunkilaisten osalta	Vaikutus	Erilaisuusindeksi koko kaupunki ei kasva	Vaikutus	2025: 0,29
Kieliryhmien elämänpiirien eriytyneisyys vähenee nuorten osalta	Vaikutus	Erilaisuusindeksi 0-19-vuotiaat pienenee	Vaikutus	2025: 0,39

Harrastaminen, liikunta ja kulttuuri osana kotoutumista

Liikunta

Tavoitteet	Tavoiteen taso	Mittarit	Mittarin taso	Lähtöarvo
Liikunta edistää kotoutumista ja luo hyvinvointia. Liikunnan ja urheilun tulosityksikön sekä kumppaneiden tarjonnassa on kaikille sopivia liikkumisen muotoja.	Vaikutus	Vieraskielisten osallistuminen liikuntaneuvontapalveluun kasvaa vähintään 5% vuosittain	Tulos	2026: 16 vieraskielistä ja yhteensä 146
Yhteistyö ja koulutus lisäävät vieraskielisten/maahanmuuttajien osallisuutta ja osallistumista seura- ja yhdistystoiminnassa	Tulos	Järjestettyjen koulutusten määrä ja osallistuneiden seurojen määrä kasvaa	Tuotos	Rakentamassa

Kulttuuri

Tavoite	Tavoitteen taso	Mittarit	Mittarin taso	Lähtöarvo/tavoite taso
Vieraskielisten ja maahan muuttaneiden lasten ja nuorten toimijuus ja hyvinvointi vahvistuu taiteen ja kulttuurin keinoin. Espoolaisilla lapsilla ja nuorilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet taiteen ja kulttuurin harrastamiseen.	Vaikutus	KULPS-kirjastopolun S2-ryhmien palveluihin osallistuneiden ryhmien määrä.	Tuotos	Lähtöarvo: 2025-2026: 30 Tavoite taso vuonna 2029: 90

Kaupunki työnantajana

Espoo työnantajana

Tavoitteet	Tavoitteen taso	Mittarit	Mittarin taso	Lähtöarvo
Vieraskielisten työntekijöiden ja esihenkilöiden määrä nousee nopeammin kuin vieraskielisten väestönosuus.	Vaikutus	- Vieraskielisten työntekijöiden määrä suhteessa vieraskieliseen väestöosuuteen (tulosityksittäin) (<i>ero kapenee</i>) - Vieraskielisten osuus Espoon esihenkilöistä yhteensä/tulosityksittäin. Osuus <i>kasvaa</i> - Kaupunki - Toimiala - Yksikkö-kohtaisesti	- Vaikutus - Vaikutus	9.8% yhteensä, 30.06.2026 (koko henkilöstö), 25% väestöstä. Tulosityksittäin saatavilla 1.9% Yhteensä 2026 . Toimiala, kaupunki sekä yksikkö kohtaiseksi saatavilla.

Kaupungin viestinnässä ja neuvonnassa huomioidaan monimuotoistuva väestö

Maahanmuuttajien neuvonta- ja ohjaus

Tavoitteet	Tavoitteen taso	Mittarit	Mittarin taso	Lähtöarvo
Hello Espoo –infon toiminta vastaa asiakkaiden palvelutarpeisiin ja asiakastyytyväisyys pysyy hyvällä tasolla.	Tulos	HelloEspoo info NPS <i>jaa samalla</i> , vuosittain	Tulos	HelloEspoo Infon NPS 95, 2025
Palvelutuotantoa kehittämällä hillitään painetta kasvattaa kasvokkain annettavan neuvonnan määrää	Tulos	Vuotuinen walk-in asiakaskontaktien lkm <i>osuus ei kasva</i> , vuosittain	Tulos	6774 (kaikki asiakaskontaktista, ALPO ja s-postit) ja walk-in 5793 vuonna 2025